

Honorering og dekning av utgifter ved brukermedvirkning i spesialisthelsetjenesten i Norge

«Retningslinje for brukermedvirkning på systemnivå i helseforetak» (2024) ^[1] beskriver ordninger og satser for honorering av brukermedvirkning. Retningslinjen er felles for alle de regionale helseforetakene i Norge, revidert og gjelder fra 01.01.2025. I forbindelse med brukermedvirkning i forskning har tidligere praksis vært å benytte seg av honorarsatser fastsatt i forrige versjon av retningslinjen. Den enkelte forsker har selv ansvar for å undersøke med sitt helseforetak om det blir riktig å benytte den nye felles retningslinjen i forbindelse med forskning.

Vår oversikt inneholder:

1. Gjeldende satser for honorering av brukermedvirkning
2. Hva bør forsker/prosjektleder tenke på? Eksempler på aktiviteter som medfører godtgjøring eller utgiftsdekning
3. Administrasjon av kostnader til brukermedvirkning i forskningsprosjektet
4. Bakgrunn. Regionale helseforetak – veien fram til felles overordnede prinsipper for brukermedvirkning med fastsatte satser på systemnivå.

1. Gjeldende satser for honorering.

Helseforetakenes felles retningslinje for godtgjøring og satser på systemnivå bruker statens satser slik de er regulert i [Statens personalhåndbok kap 5.11.2](#)

Honorarsatsene for 2025

Brukerrepresentanter får honorering pålydende kr 573,- pr. time for inntil seks timer pr. møtedag. Ved flere møter på samme dag, godtgjøres hvert enkelt møte. Digitale møter honoreres etter samme sats (Retningslinje for brukermedvirkning i helseforetak 2024:20).

I vedlegg 3, punkt 2.8 er det gitt noen generelle presiseringer som vi ber forskere og brukermedvirkere merke seg. Våre merknader i kursiv:

- Fly og hotell i forbindelse med reise bestilles av helseforetaket, eller etter avtale. *Vår*

merknad: I tilfeller hvor det er behov for tilrettelegging, kan det være hensiktsmessig

å inngå en særskilt avtale.

- Kostnader til bruk av telefon/internett m.m. refunderes ikke særskilt.
- Møtehonorar utbetales ikke ved sykdom eller annet fravær.

- Ved avlysning av planlagte møter gis det som hovedregel ikke honorar, med mindre annet er avtalt på forhånd.
- Refusjonskrav skal sendes så snart som mulig, helst innen en måned etter at reisen eller møtet er gjennomført. *Vår merknad: Prosjektleder bes sørge for at brukermedvirker får nødvendig bistand til administrasjon av refusjonskrav. Dette bør avklares i god tid før møtet.*
- Mottaker av honorar for møter og reiser som mottar trygdeytelser, er selv ansvarlig for å følge NAV sitt regelverk.
- Mottaker av honorar er selv ansvarlig for å sette seg inn i retningslinjen for honorering og be om eventuelle avklaringer på forhånd.
- Ved behov for tilrettelegging eller særlige forhold, kan saken tas opp med helseforetaket. *Vår merknad: det kan være nyttig å kartlegge om brukermedvirkeren har behov for lån eller innkjøp av digitale hjelpemidler for å ivareta sin rolle i prosjektet.*
- Honoraret utløser ikke grunnlag for feriepenger og mottaker inngår ikke i

helseforetaket sin pensjonsordning.

- Brukerrepresentantene er ikke omfattet av helseforetakets ansvar- og ulykkesforsikring.

2. Hva bør forsker/prosjektleder ta hensyn til?

Forskere/prosjektledere må ta i betraktning flere typer aktivitet som medfører godtgjørelser og utgiftsdekning i forbindelse med brukermedvirkning.

Dette er de vanligste:

- Honorar for både fysiske møter og videomøter. Møter med fysisk oppmøte, som varer under to timer, godtgjøres med to timer
- Timesats for øvrige oppdrag og ekstra forarbeid.
- Honorar for foredrag og innlegg på konferanser.
- Dekning av reiseutgifter og kost.
- Mulighet for å inngå spesifikk avtale for honorering ved flere kortere møter eller oppdrag av lengre varighet. Dette bør avklares på forhånd i hvert tilfelle.
- Sats for tapt arbeidsfortjeneste i henhold til statens satser. Det må være avklart på forhånd i hvert enkelt tilfelle.
- Dekning av utgifter i forbindelse med omsorgsforpliktelser. Det dekkes kun etter forhåndsavtale og det kan kreves dokumentasjon. Det gis ikke dekning av utgifter til person som til vanlig har omsorgsforpliktelser for barnet.
- Dekning av utgifter til ledsager der dette er aktuelt.

- Årlig skjønnsmessig godtgjørelse for utskrifter og kopiering som et tilretteleggingstiltak. Listen er ikke uttømmende, og forskere/prosjektledere bør vurdere hver situasjon individuelt, og avklare spesifikke forhold på forhånd.

3. Administrasjon av kostnader til brukermedvirkning i forskningsprosjekt

Bestemmelsene om administrasjon av kostnader er likelydende ved alle helseforetakene^[2]:

«For prosjekter som innvilges særskilt finansiering, for eksempel forskningsprosjekter, gjelder følgende: Kostnader til brukermedvirkning skal som hovedregel dekkes over prosjektbevilgningen. Kostnadene bør estimeres og synliggjøres i prosjektbudsjettet som en direkte prosjektkostnad. Kostnader som påløper før tildeling, må belastes egnet sted i klinikken/avdelingen/divisjonen og eventuelt omposteres når bevilgning er gitt (dersom innen samme budsjettår). Kostnader knyttet til prosjektsøknader som ikke innvilges, må klinikken/avdelingen/divisjonen dekke over eget budsjett. Hvordan dette skal håndteres må vurderes av hver klinikk/avdeling/divisjon.

For Helse Nord gjelder i tillegg følgende:

I helse Nord er det krav om brukermedvirkning i startstipend, og kostnader kan budsjetteres i søknadens driftsbudsjett. Dersom startstipend ikke innvilges, må forsker/prosjektleder og klinikk inngå egen avtale om bruk av klinikkens midler til brukermedvirkning. Se vedtak her:

https://www.helse-nord.no/4906dc/siteassets/dokumenter-og-blokker/3-helsefaglig/forskning/usam/referat-usam/20230609-referat-usam_godkjent.pdf

Versjon 2.0_24.02.25; Dokumentet er utarbeidet av Mariann H Sundström, Leder for NorCRIN AP14 Brukermedvirkning i forskning. Innholdet i teksten formidler offentlig tilgjengelig informasjon om helseforetakenes systemer for honorering. Teksten vil oppdateres årlig/ved behov. Forsker/prosjektleder har selv ansvar for å søke oppdatert informasjon fra egen region.

^[1] https://www.helse-nord.no/48ce70/siteassets/dokumenter-og-blokker/4-om-oss/regionalt-brukerutvalg/retningslinjer/felles-retningslinjer-for-brukermedvirkning-systemniva_oppdaterete-satser-2025.pdf

^[2] Regionene har tidligere utarbeidet bestemmelser for hvordan forsker/prosjektleder kan administrere kostnader til brukermedvirkning i forskningsprosjektene, jfr. Veiledende retningslinje for brukermedvirkning på systemnivå 2017 og Veileder for brukermedvirkning i spesialisthelsetjenesten 2018.